

Zadanie 11. Wykazać, że dla dowolnych liczb rzeczywistych x, y takich, że $xy \geq 0$ zachodzi równość

$$\left| \frac{x+y}{2} + \sqrt{xy} \right| + \left| \frac{x+y}{2} - \sqrt{xy} \right| = |x| + |y|.$$

Wpłynęły tylko dwa rozwiązania tego zadania. Jedno poprawne z uwagą, że należało wprowadzić dodatkowe założenie $xy \geq 0$. Rozwiązano je przy tym właśnie założeniu. W drugim podano tylko uwagę, że równość nie jest spełniona dla wszystkich liczb (podając przykład, kiedy nie jest ono określone) i stąd nie da się go rozwiązać. Ponieważ faktycznie w treści zadania zabrakło tego dodatkowego założenia, postanowiliśmy, że punkty zostaną rozdzielone po równo – każdy dostanie 6 pkt.

Rozwiązanie

Wprowadźmy oznaczenia

$$L = \left| \frac{x+y}{2} + \sqrt{xy} \right| + \left| \frac{x+y}{2} - \sqrt{xy} \right| \quad \text{oraz} \quad P = |x| + |y|.$$

Zauważmy, że jeśli $xy \geq 0$, to $|xy| = xy$. Ponieważ zarówno $L \geq 0$ i $P \geq 0$, więc równość $L = P$ jest równoważna równości $L^2 = P^2$ i właśnie tę drugą wykażemy. Obliczamy

$$\begin{aligned} L^2 &= \left(\left| \frac{x+y}{2} + \sqrt{xy} \right| + \left| \frac{x+y}{2} - \sqrt{xy} \right| \right)^2 = \\ &= \frac{x^2 + 2xy + y^2}{4} + (x+y)\sqrt{xy} + xy + \frac{x^2 + 2xy + y^2}{4} - (x+y)\sqrt{xy} + xy + 2 \left| \left(\frac{x+y}{2} \right)^2 - 2xy \right| = \\ &= \frac{x^2 + 2xy + y^2}{2} + 2xy + 2 \left| \frac{x^2 + 2xy + y^2}{4} - xy \right| = \frac{x^2 + 2xy + y^2}{2} + 2xy + 2 \left| \frac{x^2 + 2xy + y^2 - 4xy}{4} \right| = \\ &= \frac{x^2 + 6xy + y^2}{2} + 2 \left| \frac{(x-y)^2}{4} \right| = \frac{x^2 + 6xy + y^2 + x^2 - 2xy + y^2}{2} = x^2 + 2xy + y^2 = |x|^2 + 2|xy| + |y|^2 = \\ &= (|x| + |y|)^2 = P^2, \end{aligned}$$

co kończy dowód, że $L^2 = P^2$, a zatem i kończy rozwiązanie zadania.